

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0914

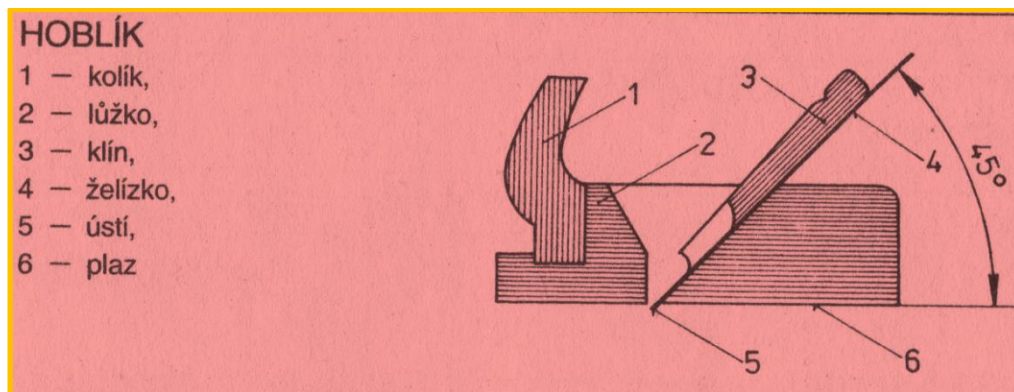
Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_09
----------	-------	---------------	------------------

Název školy:	Výchovný ústav, Střední škola a školní jídelna, Buškovice 203, 441 01
Třída/ročník:	1. D
Jméno autora:	Bc. Pavel Polan
Datum vytvoření:	25. 1. 2012

Vzdělávací oblast:	Technologie
Tematická oblast:	RUČNÍ OPRACOVÁNÍ DŘEVA
Předmět:	Technologie
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Použití příkladů z praktických činností Zopakování zásad Práce ve skupinkách
Klíčová slova:	HOBLÍKY – BOZ – POUŽITÍ – VOLBA - SEŘÍZENÍ
Druh učebního materiálu:	Pracovní list, učebnice

HOBLOVÁNÍ

Hoblíky slouží ke srovnávání povrchu dřeva, od hrubého začišťování, až k úplnému vyhlazení. Skládá se z několika částí. Na obrázku pod textem je řez hoblíkem s pojmenováním jeho základních částí.

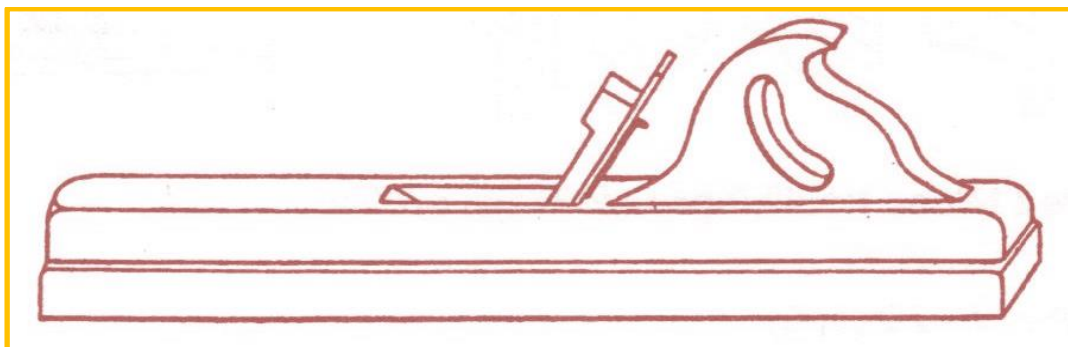
Dřevo lze hoblovat ve směru vláken, kolmo nebo šikmo na směr vláken, popřípadě i na čelních koncích. Při hoblování se odděluje od povrchu dřeva tříška – HOBLINA. Tloušťka hobliny je závislá na vysunutí hoblovacího nože pod plazem. Kvalita ohoblování je ovlivněna sklonem nože, délkou vysunutí a seřízením.

DRUHY HOBLÍKŮ

Truhlář a tesař používá řadu různých typů. Liší se použitím, velikostí i tvarem. Můžou být dřevěné nebo kovové. Používají se k ubírání třísek, hlazení povrchů a vytváření roviny.

1) MACEK

Největší typ hoblíku. Je velký od 60 do 90 cm. Používá se ke srovnávání velkých ploch, jako například podlahy.

2) UBĚRÁK

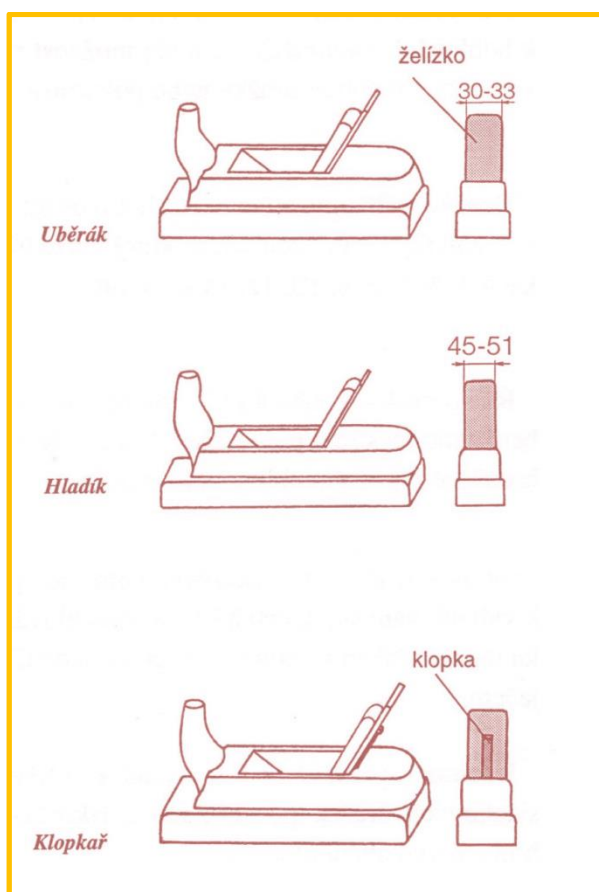
Používá se ke srovnávání drsných a nerovných prken. Má jednoduchý nůž v rozích mírně zaoblený. Šířka 45 – 50mm.

3) HLADÍK

Slouží k ohoblování ploch, které jsou již opracované uběrákem. Má jednoduchý nůž, který je postaven více kolmo.

4) KLOPKAŘ

Používá se k přesnému a hladkému opracování materiálů, po předešlém opracování hladíkem nebo mackem. Nůž je opatřen tzv. klopkou, která umožňuje dosažení hladké plochy. Ta se nastavuje šroubem tak, aby ostří nože přečnívalo pouze o sílu třísky.

5) DRÁŽKOVNÍK A POLODRÁŽKOVNÍK

Drážkovníkem se dělají drážky. Má vyměnitelný nůž na šířky od 3 do 16mm. Polodrážkovníkem se provádí polodrážky. Hloubka a šířka je opět nastavitelná.

6) ŘÍMSOVNÍK

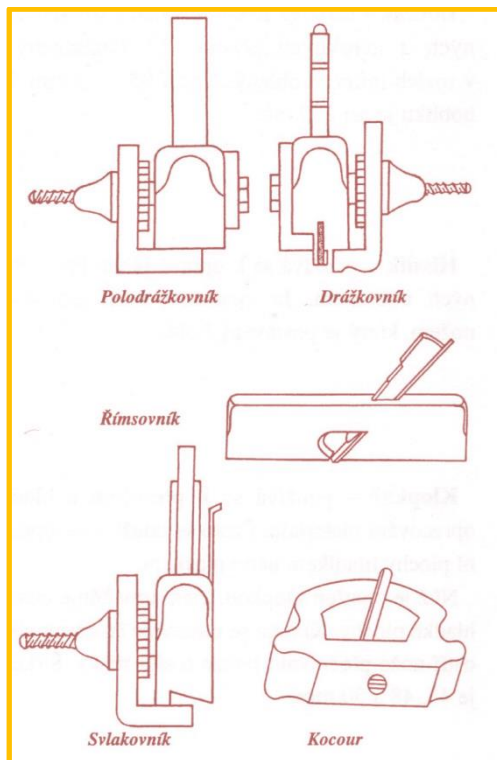
Také nazývaný římsák. Je velmi úzký. Používá se k vyhoblování, prohloubení či rozšíření polodrážek (okna).

7) SVLAKOVNÍK

Používá se k vyhoblování svlakových lišt. Existuje několik druhů.

8) KOCOUR

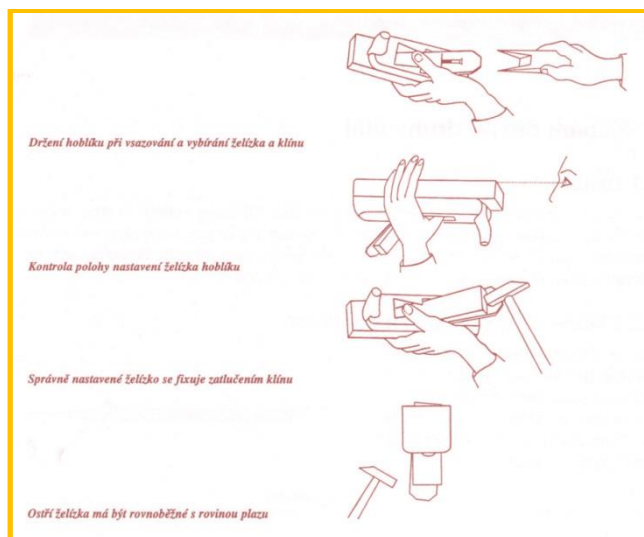
Je určen k dorovnávání a začišťování dna svlakových drážek po zaříznutí pilou svlakovkou a po hrubém vydlabání dlátem.

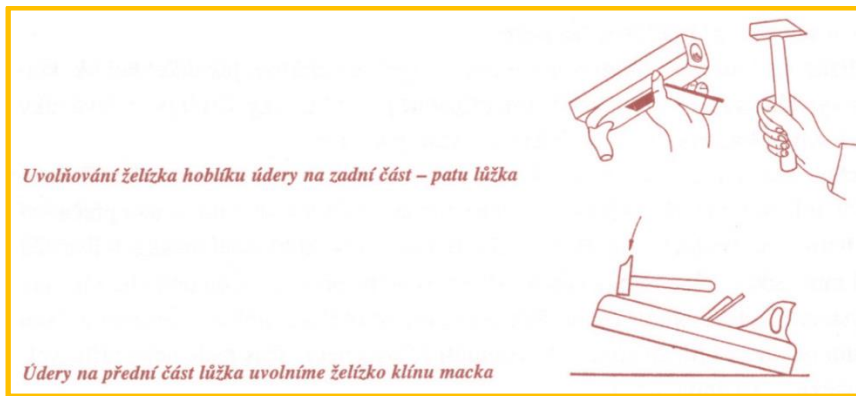

OSTATNÍ

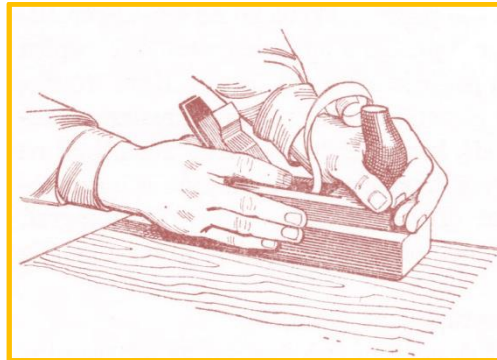
Dále se používají hoblíky s velmi specifickými vlastnostmi a jednostranným využitím. Mezi ně patří – ZUBÁK, ČLUNKAŘ, CÍDIČ, VÝŽLABNÍK, OKROUHLÍK A PROFILOVANÉ TYPY HOBLÍKŮ.

SEŘÍZENÍ HOBLÍKU

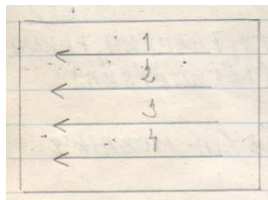

POSTUP HOBLOVÁNÍ

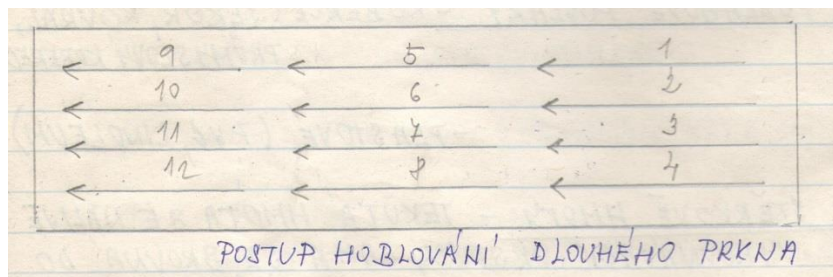

- 1) MATERIÁL PROHLÍDNOUT, VYBRAT KVALITNÍ
- 2) OBROBEK UPNOUT DO HOBLICE
- 3) PODĚRÁKY VYČNÍVAJÍ DO POLOVINY, max. DVOU TŘETIN VÝŠKY MATERIÁLU
- 4) POSTUPOVAT OD KRAJŮ KE STŘEDU (trhání hran)!!!

POSTUP HOBLOVÁNÍ KRÁTKÉHO PRKNA

- 5) POSTOJ BOKEM, LEVÁ NOHA DOPŘEDU

- 6) LEVÁ RUKA, ÚCHOP VPŘEDU ZA KOLÍK
- 7) PRAVÁ RUKA VZADU ZA OPĚRKU
- 8) ZAČÁTEK PRKNA – TLAK LEVAČKOU NA PŘEDEK (kolík)
- 9) STŘED PRKNA – TLAK OBĚMA RUKAMA STEJNĚ
- 10) KONEC PRKNA – TLAK PRAVAČKOU NA ZADEK (opěrka)
- 11) HOBLOVAT RYCHLE, JISTĚ, STEJNOMĚRNĚ
- 12) ČISTIT HOBLÍK OD HOBLIN TŘÍSKOU

ZÁSADA: ČÍM JE DŘEVO TVRDŠÍ, TÍM SLABŠÍ TRÍSKA SE UBÍRÁ

PŘÍKLADY DALŠÍCH TYPŮ HOBLÍKŮ

Hoblovací nástroje

- 1 elektrický ruční hoblík
- 2 struhák
- 3 drážník
- 4 kovový římsovník
- 5 kovový cidič
- 6 univerzální kovový hoblík
s mechanickým nastavováním nože
- 7 římsovník s nastavitelným nožem
- 8 jednoruční hoblík osazený holicí čepelkou
- 9 malý kovový hoblík
- 10 jednoduchý univerzální hoblík
- 11 hladík
- 12 cidič s mechanickým nastavováním nože
pro jemnou úpravu povrchu dřeva
- 13 klopkař

POUŽITÉ ZDROJE:

HÁJEK V.: Pracujeme se dřevem. SVOBODA LIBERTAS Praha 1993

NOVOTNÝ M, KULHÁNEK J. Ing.: Truhlářské práce – Technologie 1.r. PARTA Praha 2001

Vlastní přípravy (WORD, EXCEL, fotografie)